

המיצב של שוקה גלוטמן. צילום: אלעז שריד

אופוריה מלואו המשכן

תמונה של האולם התרפויטי ז'יל קארון. חייל ישראלי על גדות התעלה

"אופוריה" - 6 ימים ועוד 50 שנה. התערוכה במשכן התערוכה במוסקו לאמנות בעין חרוד המוקדשת למלחמת ששת הימים ותוצאותיה, מורכבת מחמש תערוכות שונות, (אוצר ראשי: יניב שפירא), והיא מיצגה אמירה עכשווית ברורה. לא הנצחה נוסטלגית אלא אזוהרה עכשווית

והגיבור, עם מצעדי הניצחון וראשי אלופי הצבא מוטבעים על הגלויות כסוג של פולחן אישיות מיליטריסטי היא למשטרים אחרים כמתוות אחריהם. לצד אלופי צהל מוצגים אנו תשמתי קודשית, אבני כותל ושופרות מטעם חרב גורן, וגם את חוזה המדינה, תיאודור הרצל מביט מחד מרפסת בבואל על האופוריה בהתגלמותה. תאם כך מתגנב חזונו?

יחשע גלוטמן (נולד 1953 בישי ראל) הוא אמן רב-תחומי, חי ויוצר באייריס שבגליל המערבי. מנחה קונצרות כו גוריון וכוונתו ריאליז של ישראלים ופולטינים.

במיצב, למרגלות הגליות, שחל גלוטמן תוכנת מסטוראליות מינימליסטיות הלך חות מהמציאות של היום ומלמדות אותנו על השקפת עולמו של האמן והקו שהוא מותח בין 1967 לשנת 2017. הגליות המוגדלות נוכחות בסביבת סלון מגורים מופיסי זעיר ברוג'י משי נות השישים עם הדריו תצורת "פיילוט", יופ סלילים, וטלפון חוגה שחור וכבר. וכמוכן כיר גנית ספרים מלאה כאלבומי ניצחון. עליה תפצי ניר ישראלים כמו גנמל מנען ירת תוצרת בצלאל. וכוונתו הפשוטה והספה ליד שולחן הפורמיקה חקטן, עליה מונחים באי סדר כמו שאריות מד גינת צפייה במשחק כדורגל, קליפות גרעינים מפוצצות ובקמיו קולה ומיץ. ממל עומדת ליד פארת טלוויזיה המקדינה שחור לבן לאחור את מצעד הניצחון הצבאי בירושלים משנת 1968 (כאלו בקש האמן להחזיר את גלגל המציאות והתיאטרויה אחרת). עיני צדה בצד הטלוויזיה תרמיל של פגז מנוחשת מלא שיחי כותנה צהרי רים המלאה את תפקיד האגרטל.

היצירה של גלוטמן מראה לכולנו עד לאיור קישט הגענו עם אופוריית הניצחון, מציאות משי ששט מידות וחושם המפורת נצצנים זורמים על מציאות עגומה חסרת מיצא. האמן מטפל בייצירתו באקלים התרבותי שהיה מנת חלקנו במשך כמה שנים (מתקופת ההתנגה עד מלחמת יום כיפור). הכואב והמתסכל במציאות המוכנת בפנינו מאז, שגם כיום האופק סתום, המליצ הוא חודר זיכרון לאופוריה כחווקת חיכו היינו ולא תגענו. אם קיימת מראה אומנותית אפקטיבית היא מוגדלת בייצירתו של שוקה גלוטמן.

יניב שפירא הומין אותי לכותב אספרט במשי רדו שבמשוב לאמנות. אל המשרד עולים במיד רגות כיאה לאמנות טובה שיה לעלות אליה כדי לגעת בה. מתישהו עם יניב אני לוקח ציטוט שהוא לדעתי המוטו של התערוכה: "אני מאי מין באמנות המגדנה למציאות". תפקידה כדברי האוצר להציג סדר יום, לאחר ולעצב תרועה היסטורית. יניב גאה בתערוכה. יעידו על כך מאות המבקרים בה מרי שובטי. השיחות והריונים שהיא מעלה מלמדים שמבקרים כה אינם נותי רים ארישים.

על גבעה 875 באפריל 1968 הוא סיקר את מלחמת האזרחים בכיאפרה (מזרח ניגריה) את ארוניע מאי 1968 בפריס - מאות הסטודנטים ושיתות העובדים. בי 1969 צילם את המוחמות בצפון אירלנד. בשנת 1970 הצטרף קארון למי שולחן שחתאנגה כדי לסקר את המוד נגר ושלוטון המרכזי בצ'אי, שנתמך ע"י כוחות צר- פתיים. נקלע למארב חודש. באותה שנה, 1970, הוא טס לקמבודיה לתעד את מלחמת האזרחים ושם פול פוט בכר נקטעה המרידה ההרדית המכ- סירח שליו והוא כן להגיע אל לב ההתרחשות, מדגיש קארון בקיש להגיע אל לב ההתרחשות, מדגיש בפני האוצר ראשי יניב שפירא. שאף להיות עם הלהומים בקו הראשון, המשי במצלמת "ניקון". כדי לנוע כחופשיות בארץ הוא שכר מכוננת קשו לתפוס טרמפים. כך הוא הצליח לציבור את כל נקודות הביקורת הצבאית עד ירושלים ולי- חצות את קו הפפרה בין חלקה הישראלי לחל- קה הירדני. תור פעוץ פפורת הוא צילם את מה שקדם לכיבוש ירושלים המוחותית ואת שאיריע לאחריי. למרות שהוא נספה אל הכוחות הישי ראלים המצנחנים, ראיתי תצלומים של חיילים מנוגז- הים ששומרים על גאווה ומכובדות. לא פשוט לקלוט ולמסור בעין המצלמה את הרגע בו הנ- כנע שומר על כבודו. כל התצלום של קארון הוא בסיס לדיון, להתייחסות, לאסוציאציות. צילום מפקדי צה"ל בכנסים בשערי ירושלים העתיקה בעצם מיי הקרבות שור הכשתון משה ריין, עווין נרקיס, רחבע זאב וההמשכ"ל יצחק רבין (הד כיר לי את כניסתו של דה גה המנצח דרך שער הניצחון בפריז לאור כיבוש העיר מההמונים. כשבילי תצלומיו של ז"ל קארון כצלם מהלחמתי מתעד היו הפתיע מרגש שהחזירה אותי באחת המישים שנה אחרת אל התמונות המוכרות מה עיתונות. אז לא ידעתי את שם הצלם. תערוכה זו הניחאת את השם "שבילי עיר" היא מהחשור בת התוכנות שבתערוכה. את הצילומים אספה ואצרה בקפדנות ובעין מקצועית מיאלה זיס.

מיצב זיכרון לאופוריה

תפו האחר של התערוכה הוא המייצב המר- גש של שוקה גלוטמן "המון שינוי טובות - חדר זיכרון" באצרות של טל גלפר. אישית השתי בבית באשר נכנסתי אל מתחם המיצב. גלוטמן מטפל באותם הומרי ארכיון שהם לחם חוקי היום יומי בערב ארכיון שיש בו גוסף של אלפי שנים עם טובות, ואכו, המייצב של גלוטמן מתחבב עם גלויות "שנות טובות" שהושקו בשבוא מירי לאחר שות האופוריה ושכרון החושם שבאו מירי לאחר ניצחון הכנע במלחמת ששת הימים. הגלויות מוצגות כפרטרטטיקה את צה"ל המנצח חזק

יובל 70 יאלי

בישריקפ אופוריה" במשכן לאמנות בעין חרוד, מוצגות חמש תערוכות: 50 ל-1967 אומנות שעת מלחמה אוצרת: דנה אריאל זיל קארון: פריעת עין. אוצרת: מיקאלה זיס גיא ביליל: המריצים החרישים והפפורי של אפן השתייה. אוצרי: טל גלפר שוקה גלוטמן: המון שינוי טובות - חדר זיכרון. אוצרי: טל גלפר רני ליבאי: 50 שנה, אותה מנבנית. אוצרי: יניב שפירא. התערוכה תנעל בסוף אוקטובר 2017.

תשיבותה של התערוכה "אופוריה" במשכן לאמנות בעין חרוד, בשאלות שהיא מצי- בה ובמראה שהיא מעמידה בפני המוכונו כה, ולא פחות חשוב בעצם נוכחותה. היא באה למלא חלל שנפער במציאות המוחלית הישי- ראלית המרכזית, של התעלמות כמעט מוחלטת מתוצאות המלחמה והכיבוש במלאת המישים שנה "למלחמת ששת הימים". אוצר המשכן ראה בעריכתה של תערוכה כוון במציאות הישראליה העכשווית, ואתה ופוליטית ברורה. אין סמלי אמנותית, חכאשר החלטתו של יניב שפירא להציג יותר מאשר הנישק שיוו במלא חללי התי- תערוכה נושא רבת הישק נולד בשנת 1967 צגוה של המשכן. יניב שפירא נולד בשנת 1967 (שנת פרוץ המלחמה) לאביו אברהם (פאצי) שפירא, עורך הקריץ "ישיח לחומים". תערוכה זו ממשכה במידה רבה את השיח הביקורתי האנטי אופורי של מלחמת ששת הימים שבו פתח אביו. עוד יניב בעמשך ברובי התערוכה ואיכותה היא תערוכה שיש בה אמירה עכשווית ברורה, היא אינה תערוכה של הנצחה נוסטלגית אלא של אזוהרה עכשווית, אך על דבר אחד אין חולקי: היא מעוררת שתי, ריבת ועניין. יותר מכן, בהרתי להתייחס לשתיים מתוך המשת התעי- רוכות המלחמה את המכלול הנקרא: "פרויקט אופוריה". שתייה עוסקות בתיעוד המציאות סביב תקופת המלחמה. מבט מההוצי פנימה (וי"ל קארון) ולבט מתוך הבית הישראלי פנימה (שוקה גלוטמן). יצירה אחת עוסקת במציאות הקונקר- טית והשנייה מטפלת באקלים החברתי. באמצ- עות שתי התערוכות אני בורק ומשוחח עם כמה שאלות יסוד בתחום האתיקה, והזיכרון.

"טביעת עין" - צילומי של ז'יל קארון

שתי תמונות מצולמות משל הצלם הצרפתי ז'יל קארון, מייצגות את הפן האנטי המוסי- רי של המלחמה: מחד, חייל ישראלי על מדיי המנומרים יושב על כריתים נצרים מצרית על גדת התעלה, ממש מנחות הלחם. בגדה השנייה על מבצעים באופק דקלים. רגליו פשוטות קלות קרומה, ידיו מעבר לראשו החשוף. תגורר פתוח והרובה מונח ברפיון על רגליו. גופו נוטה אחרת ועל פניו חיוך שביעות רצון של מנצחים.